

SPRAWOZDANIE

dotyczące sprawozdania finansowego Agencji Wykonawczej Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych za rok budżetowy 2011 wraz z odpowiedziami Agencji

(2012/C 388/26)

WPROWADZENIE

1. Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (zwana dalej Agencją) z siedzibą w Brukseli została ustanowiona decyzją Komisji 2008/37/WE z dnia 14 grudnia 2007 r. (1). Agencję ustanowiono na okres rozpoczynający się 1 stycznia 2008 r. i kończący się 31 grudnia 2017 r. Zadaniem Agencji jest zarządzanie programem szczegółowym „Pomysły” w dziedzinie badań pionierskich (2).

INFORMACJE LEŻĄCE U POSTAW POŚWIADCZENIA WIARYGODNOŚCI

2. Przyjęte przez Trybunał podejście kontrolne obejmuje analityczne procedury kontrolne, bezpośrednie badanie transakcji oraz ocenę kluczowych mechanizmów kontrolnych w stosowanych przez Agencję systemach nadzoru i kontroli. Elementami uzupełniającymi to podejście są dowody uzyskane na podstawie prac innych kontrolerów (w stosownych przypadkach) oraz analiza oświadczeń kierownictwa.

POŚWIADCZENIE WIARYGODNOŚCI

3. Na mocy postanowień art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej Trybunał zbadał roczne sprawozdanie finansowe (3) Agencji obejmujące „sprawozdanie finansowe” (4) oraz „sprawozdanie z wykonania budżetu” (5) za rok budżetowy zakończony 31 grudnia 2011 r., jak również zbadał legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania.

Zadania kierownictwa

4. Jako urzędnik zatwierdzający, dyrektor realizuje dochody i wydatki budżetu zgodnie z regulaminem finansowym Agencji, na własną odpowiedzialność oraz w granicach zatwierdzonych środków (6). Dyrektor odpowiada za ustanowienie (7) struktury organizacyjnej oraz systemów i procedur zarządzania i kontroli wewnętrznej umożliwiających sporządzanie ostatecznych sprawozdań

finansowych (8), które nie zawierają istotnych zniekształceń spowodowanych nadużyciem lub błędem, a także za zapewnienie legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw tych sprawozdań.

Zadania Trybunału

5. Zadaniem Trybunału jest przedstawienie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (9), na podstawie przeprowadzonej przez siebie kontroli, poświadczenia wiarygodności dotyczącego rocznego sprawozdania finansowego Agencji oraz legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania.

6. Trybunał przeprowadził i kodeksami etyki z wydanymi przez IFAC Międzynarodowymi Standardami Rewizji Finansowej i z kodeksami etyki oraz z Międzynarodowymi Standardami Najwyższych Organów Kontroli wydanymi przez INTOSAI (ISSAI). Zgodnie z tymi standardami Trybunał zobowiązany jest zaplanować i przeprowadzić kontrolę w taki sposób, aby uzyskać wystarczającą pewność, że sprawozdanie finansowe Agencji nie zawiera istotnych zniekształceń, a leżące u jego podstaw transakcje są legalne i prawidłowe.

7. W ramach kontroli stosuje się procedury mające na celu uzyskanie dowodów kontroli potwierdzających kwoty i informacje zawarte w sprawozdaniu finansowym oraz legalność i prawidłowość transakcji leżących u jego podstaw. Wybór tych procedur zależy od osądu kontrolera, w tym od oceny ryzyka wystąpienia – w wyniku nadużycia lub błędu – istotnych zniekształceń sprawozdania finansowego lub istotnej niezgodności transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania z wymogami przepisów Unii Europejskiej. W celu opracowania procedur kontroli stosownych do okoliczności Trybunał, dokonując oceny ryzyka, bierze pod uwagę wykorzystywany do sporządzania i rzetelnej prezentacji sprawozdań finansowych system kontroli wewnętrznej i oraz systemu nadzoru i kontroli wprowadzone celem zapewnienia legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw tych sprawozdań. Kontrola obejmuje także ocenę stosowności przyjętych zasad rachunkowości oraz racjonalności sporządzonych szacunków księgowych, a także ocenę ogólnej prezentacji sprawozdania finansowego.

(1) Dz.U. L 9 z 12.1.2008, s. 15.

(2) Do celów informacyjnych w załączniku skrótoowo przedstawiono kompetencje i działania Agencji.

(3) Do sprawozdania tego dołączone jest sprawozdanie z zarządzania budżetem i finansami w ciągu roku, zawierające więcej informacji dotyczących wykonania budżetu i zarządzania nim.

(4) Sprawozdanie finansowe składa się z bilansu oraz rachunku dochodów i wydatków, rachunku przepływów pieniężnych, zestawienia zmian w aktywach netto oraz opisu istotnych zasad rachunkowości i innych informacji dodatkowych.

(5) Sprawozdanie z wykonania budżetu obejmuje rachunek wyniku budżetowego wraz z załącznikiem.

(6) Art. 25 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1653/2004 (Dz.U. L 297 z 22.9.2004, s. 10).

(7) Art. 29 rozporządzenia (WE) nr 1653/2004.

(8) Zasady przedstawiania przez agencje sprawozdania finansowego oraz prowadzenia przez nie rachunkowości określone są w rozdziałach 1 i 2 tytułu VI rozporządzenia (WE) nr 1653/2004 ostatnio zmienionego rozporządzeniem (WE) nr 651/2008 (Dz.U. L 181 z 10.7.2008, s. 15).

(9) Art. 185 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz.U. L 248 z 16.9.2002, s. 1).

8. Trybunał uznał, że uzyskane dowody kontroli są wystarczające i właściwe, aby stanowić podstawę do wydania poniższych opinii.

Opinia na temat wiarygodności rozliczeń

9. W opinii Trybunału roczne sprawozdanie finansowe Agencji⁽¹⁰⁾ rzetelnie przedstawia, we wszystkich istotnych aspektach, jej sytuację finansową na dzień 31 grudnia 2011 r. oraz wyniki jej transakcji i przepływy pieniężne za kończący się tego dnia rok, zgodnie z przepisami jej regulaminu finansowego oraz z zasadami rachunkowości przyjętymi przez księgowego Komisji⁽¹¹⁾.

Opinia na temat legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń

10. W opinii Trybunału transakcje leżące u podstaw rocznego sprawozdania finansowego Agencji za rok budżetowy zakończony w dniu 31 grudnia 2011 r. są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach.

11. Przedstawione poniżej uwagi nie podważają opinii Trybunału.

UWAGI DOTYCZĄCE KLUCZOWYCH MECHANIZMÓW KONTROLNYCH W STOSOWANYCH PRZEZ AGENCJĘ SYSTEMACH NADZORU I KONTROLI

12. Agencja nie przeprowadziła wystarczających kontroli w trakcie opracowywania wewnętrznego narzędzia informatycznego zwanego e-Stream, którego celem było zautomatyzowanie procesu zatwierdzania dokumentów w wydziale zarządzania naukowego. Studium tego projektu nie zostało odpowiednio określone, ryzyko nie zostało właściwie zidentyfikowane, a kierownictwo nie monitorowało postępów w realizacji projektu. Uchybienia te przyczyniły się do niepowodzenia tego projektu informatycznego, co spowodowało odpis z tytułu utraty wartości trwałej w kwocie 258 967 euro.

13. Tymczasowy dyrektor Agencji został mianowany 1 stycznia 2011 r. decyzją Komisji. W lutym 2012 r., w momencie kontroli, zajmował on to stanowisko o miesiąc dłużej niż okres jednego roku, który stanowi maksymalny okres przewidziany w regulaminie pracowniczym. Ponieważ pierwotna funkcja dyrektora - kierownika wydziału została czasowo przejęta przez kierownika działu, zachodzi tu ta sama niezgodność z regulaminem pracowniczym. Inny kierownik działu pełnił obowiązki kierownika wydziału między czerwcem 2009 r. a lutym 2011 r., a czas zajmowania tego stanowiska był nieprawidłowy również w tym przypadku.

Niniejsze sprawozdanie zostało przyjęte przez Izbę IV, której przewodniczył Louis GALEA, członek Trybunału Obrachunkowego, na posiedzeniu w Luksemburgu w dniu 11 września 2012 r.

W imieniu Trybunału Obrachunkowego

Vitor Manuel da SILVA CALDEIRA

Prezes

⁽¹⁰⁾ Ostateczna wersja rocznego sprawozdania finansowego została sporządzona w dniu 27 czerwca 2012 r. i wpłynęła do Trybunału w dniu 28 czerwca 2012 r. Ostateczna wersja rocznego sprawozdania finansowego skonsolidowana ze sprawozdaniem Komisji publikowana jest w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* do 15 listopada następnego roku. Znajduje się ona na następującej stronie internetowej: <http://eca.europa.eu> lub <http://erc.europa.eu/>

⁽¹¹⁾ Zasady rachunkowości przyjęte przez księgowego Komisji opierają się na Międzynarodowych Standardach Rachunkowości Sektora Publicznego (IPSAS) wydanych przez Międzynarodową Federację Księgowych, a w kwestiach nimi nieobjętych – na Międzynarodowych Standardach Rachunkowości (MSR) / Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) wydanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.

ZAŁĄCZNIK

Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (Bruksela)

Kompetencje i zadania

<p>Zakres kompetencji Unii według Traktatu</p> <p>(art. 182 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wieloletni program ramowy określający wszystkie działania Unii uchwalają Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 251, po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym. Program ramowy: <ul style="list-style-type: none"> — ustala cele naukowe i technologiczne, które mają być osiągnięte przez działania przewidziane w art. 180 oraz priorytety, które się z nimi wiążą, — wskazuje ogólne kierunki tych działań, — ustala ogólną maksymalną kwotę oraz szczegółowe zasady współuczestnictwa finansowego Unii w programie ramowym, jak również odpowiednie udziały w każdym z przewidywanych działań. 2. Program ramowy jest dostosowywany lub uzupełniany w zależności od rozwoju sytuacji. 3. Program ramowy jest urzeczywistniany poprzez programy szczegółowe przygotowywane w ramach każdego działania. Każdy program szczegółowy określa szczegółowe zasady jego realizacji, ustala czas jego trwania i przewiduje środki uznane za niezbędne. Suma kwot uznanych za niezbędne, ustalona w programach szczegółowych, nie może przekroczyć ogólnej maksymalnej kwoty ustalonej dla programu ramowego i dla każdego działania. 4. Rada, stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą ustawodawczą i po konsultacji z Parlamentem Europejskim i Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, uchwała programy szczegółowe.
<p>Kompetencje Agencji</p> <p>(decyzja Komisji 2008/37/WE)</p>	<p>Cele</p> <p>Agencja została ustanowiona decyzją Komisji nr 2008/37/WE z dnia 14 grudnia 2007 r. do celów zarządzania wspólnotowym programem szczegółowym „Pomysły” w dziedzinie badań pionierskich na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 58/2003. Program „Pomysły” jest realizowany przez Europejską Radę ds. Badań Naukowych, która obejmuje niezależną Radę Naukową, która ustanawia strategię naukową Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych i monitoruje jej wykonanie przez Agencję, odpowiedzialną za zarządzanie operacyjne. Agencja uzyskała autonomię od Dyrekcji Generalnej ds. Badań Naukowych i Innowacji w dniu 15 lipca 2009 r.</p> <p>Zadania</p> <p>Zadania Agencji są opisane w akcie delegującym (zob. decyzja Komisji C(2008) 5694, a w szczególności art. 5-7: Zadania te obejmują:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wszystkie aspekty związane z zarządzaniem administracyjnym i realizacją programu, a w szczególności procedury ewaluacyjne, wzajemna ocena oraz proces wyboru zgodnie z zasadami ustanowionymi przez Radę Naukową, — zarządzanie dotacjami pod względem finansowym i naukowym.
<p>Zarządzanie</p> <p>(decyzje Komisji C(2008) 5132. i C(2011) 4877)</p>	<p>Komitet kierujący</p> <p>Komitet kierujący jest organem nadzorującym działania Agencji i jest mianowany przez Komisję (zob. decyzja Komisji C(2008) 5132). Komitet przyjmuje roczny program prac Agencji (zatwierdzony przez Komisję), budżet administracyjny i sprawozdania roczne. Składa się z pięciu członków i jednego obserwatora.</p>

<p>(decyzje Komisji 2007/134/WE i 2011/12/UE)</p> <p>(decyzja Komisji 006/972/WE)</p> <p>(rozporządzenie Rady (WE) nr 58/2003)</p>	<p>Rada Naukowa Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (ERBN)</p> <p>Na mocy decyzji Komisji 2007/134/WE Rada Naukowa ERBN ustala strategię naukową programu szczegółowego „Pomysły”, jest w pełni upoważniona do decydowania o rodzaju badań, które będą finansowane zgodnie z art. 5 ust. 3 decyzji 2006/972/WE i pełni rolę gwaranta jakości działań z naukowego punktu widzenia. Do jej zadań należy w szczególności ustalanie rocznego programu pracy w ramach programu szczegółowego „Pomysły”, ustanowienie procedury wzajemnej oceny, a także monitorowanie i kontrola jakości wdrożenia programu szczegółowego „Pomysły”, bez naruszania odpowiedzialności Komisji. Składa się z dwudziestu dwóch członków mianowanych przez Komisję.</p> <p>Dyrektor Agencji</p> <p>Mianowany przez Komisję Europejską na cztery lata.</p> <p>Kontrola zewnętrzna</p> <p>Trybunał Obrachunkowy.</p> <p>Organ udzielający absolutorium z wykonania budżetu</p> <p>Parlament działający na zalecenie Rady.</p>
<p>Środki udostępnione Agencji w roku 2011 (2010)</p>	<p>Budżet</p> <p>35,6 (29,3) mln euro</p> <p>Zatrudnienie na dzień 31 grudnia 2011 r.</p> <p>Budżet operacyjny na rok 2011 przewiduje plan zatrudnienia 100 (100) pracowników na czas określony oraz środki na zatrudnienie 253 (215) pracowników kontraktowych, jak również 7 (15) oddelegowanych ekspertów narodowych, co oznacza łącznie 360 (330) stanowisk, z czego na koniec roku 2011 r. obsadzonych było 350 (316):</p> <ul style="list-style-type: none"> — 97 (94) pracowników zatrudnionych na czas określony, w tym 13 (13) oddelegowanych i 84 (81) pracowników zewnętrznych, — 245 (218) pracowników kontraktowych, — 8 (4) oddelegowanych ekspertów narodowych. <p>Przydział stanowisk:</p> <ul style="list-style-type: none"> — działania operacyjne (wydziały naukowe oraz zarządzające dotacjami): 68 %, — działania administracyjne (inne wydziały): 32 %.
<p>Produkty i usługi w roku 2011 (2010)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorowanie umów o dotację, zawartych w wyniku naborów wniosków z 2010 i 2011 r. na granty dla badaczy rozpoczynających niezależną karierę i granty dla badaczy zaawansowanych oraz dotacje na weryfikację poprawności projektu w ramach programu prac programu szczegółowego „Pomysły”. Program ten jest wdrażany w drodze publikacji corocznych ogłoszeń o naborze wniosków, po której następuje ocena (przez zewnętrznych ekspertów), sporządzenie i podpisanie umów o dotację, a następnie monitorowanie realizacji projektów. Każdy nabór wniosków owocuje pewną liczbą umów o dotację o przewidywanym okresie realizacji projektów wynoszącym około pięciu lat. 2. Nabór wniosków na 2011 r. w ramach programu prac programu szczegółowego „Pomysły”. granty dla badaczy rozpoczynających niezależną karierę i granty dla badaczy zaawansowanych i dotacje na weryfikację poprawności projektu): W 2011 r. złożono 6 515 wniosków, w tym 4 080 o granty dla badaczy rozpoczynających niezależną karierę i 2 284 o granty dla badaczy zaawansowanych oraz 151 wniosków o dotacje na weryfikację poprawności projektu. Spośród tych wniosków 6 400 zostało uznanych przez komisje oceniające za spełniające kryteria. Łącznie do finansowania wybrano 822 wnioski (794 z głównych list oraz 28 z list rezerwowych). 3. Opracowanie i rozpowszechnianie informacji na temat programu szczegółowego „Pomysły” oraz działań Agencji w 2011 r.

-
4. Wsparcie Rady Naukowej ERBN: W okresie sprawozdawczym zorganizowano pięć sesji plenarnych Rady Naukowej. W celu ułatwienia strategicznej debaty Rady Naukowej, Agencja wraz z sekretarzem generalnym ERBN przeprowadziła analizę realizacji i portfolio finansowanych projektów oraz wczesnych oznak wpływu, jaki ERBN wywiera na społeczność naukową, jak również na środowisko badawcze w Europie. Agencja zorganizowała posiedzenia (zwykle dwa rocznie) czterech istniejących grup roboczych ERBN ds. kontaktów z przemysłem, otwartego dostępu, uczestnictwa krajów trzecich oraz równowagi płci, a także dwa stałe komitety Rady Naukowej (komitet ds. wzajemnej oceny i komitet ds. konfliktu interesów, uchybień naukowych i kwestii etycznych). Szereg dokumentów obejmujących analizy i kluczowe wnioski na temat konkretnych kwestii podejmowanych przez grupy robocze i komitety zostało przygotowanych przez Agencję we współpracy z członkami tych grup i przedłożonych do dyskusji/przyjęcia na sesjach plenarnych Rady Naukowej. Podobnie jak w poprzednich latach, Agencja wspierała Radę Naukową w określaniu rocznego programu prac w ramach programu szczegółowego „Pomysły”.
-

Źródło: Informacje przekazane przez Agencję.

ODPOWIEDZI AGENCJI

12. Na niepowodzenie projektu eStream złożyły się czynniki o charakterze technicznym i środowiskowym. ERCEA zidentyfikowała już słabe punkty w procesie zarządzania swoimi projektami informatycznymi i dokonała istotnych zmian w planie działań, aby wyeliminować tego typu uchybienia. Warto również podkreślić, że trwała utrata wartości w wysokości 258 967 EUR stanowi około 2,5 % budżetu informatycznego Agencji na okres opracowywania projektu eStream.

13. Jeśli chodzi o przekroczenie przez tymczasowego dyrektora Agencji czasu urzędowania, pierwotnie ustalonego na 1 rok, takie przedłużenie leży w interesie Agencji, zważywszy że ogłoszenie o naborze na to stanowisko opublikowano w marcu 2012 r., a procedura rekrutacyjna wciąż trwa. W przypadku kierownika działu, który przejął obowiązki dyrektora-kierownika wydziału, które to stanowisko wcześniej piastował obecny tymczasowy dyrektor Agencji, tymczasowe objęcie tego stanowiska zostało zaplanowane do czasu obsadzenia stanowiska dyrektora. Przekroczenie 1-rocznego okresu pełnienia funkcji na tym tymczasowym stanowisku leży w interesie Agencji, zgodnie z art. 7 regulaminu pracowniczego.

Natomiast jeżeli chodzi o kierownika działu pełniącego obowiązki kierownika wydziału, to tymczasowe objęcie stanowiska zakończyło się 15 lutego 2011 r., a nowy kierownik wydziału podjął obowiązki 16 lutego 2011 r. w wyniku pomyślnej procedury rekrutacyjnej otwartej dla kandydatów zewnętrznych.
